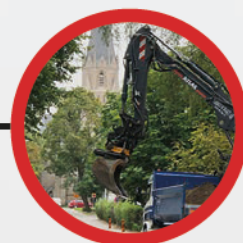

Fjärrkyla på Ribbingsgatan och Slottsgatan

L1980:4669
Örebro socken och kommun
Närke
Nina Balknäs

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Radiatorvägen 11 702 27 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

*Översiktskarta över Örebro län med platsen för
schaktningsövervakningarna markerad i rött.*

© 2019 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2019:15

Författare Nina Balknäs

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Ribbingsgatan sedd från väster.

Foto Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_180001

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2019:15

ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Fjärrkyla på Ribbingsgatan och Slottsgatan

L1980:4669

Örebro socken och kommun

Närke

Nina Balknäs

Lst dnr Slottsgatan 431-1074-2018

Lst dnr Ribingsgatan 431-4810-2018

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Örebro
Kommun	Örebro
Landskap	Närke
Socken	Örebro
Fastigheter	flertal

Fornlämningsnummer	L1980:4669
Lämningstyp	stadslager
Datering	historisk tid

Typ av undersökning	Undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens beslutsdatum	Slottsgatan 2018-03-27 Ribbingsgatan 2018-08-20
Länsstyrelsens diarienummer	Slottsgatan 431-1074-2018 Ribbingsgatan 431-4810-2018
Arkeologgruppens projektnummer	Ag2018_19

Projektledare	Nina Balknäs
Fältpersonal	Nina Balknäs, Ebba Knabe, Johnny Rönngren

Undersökningstid	2018-03-27 till 2018-08-31
Undersökt yta	Slottsgatan 65 löpmeter Ribbingsgatan 95 löpmeter
Inmätningsteknik	manuell inmätning
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

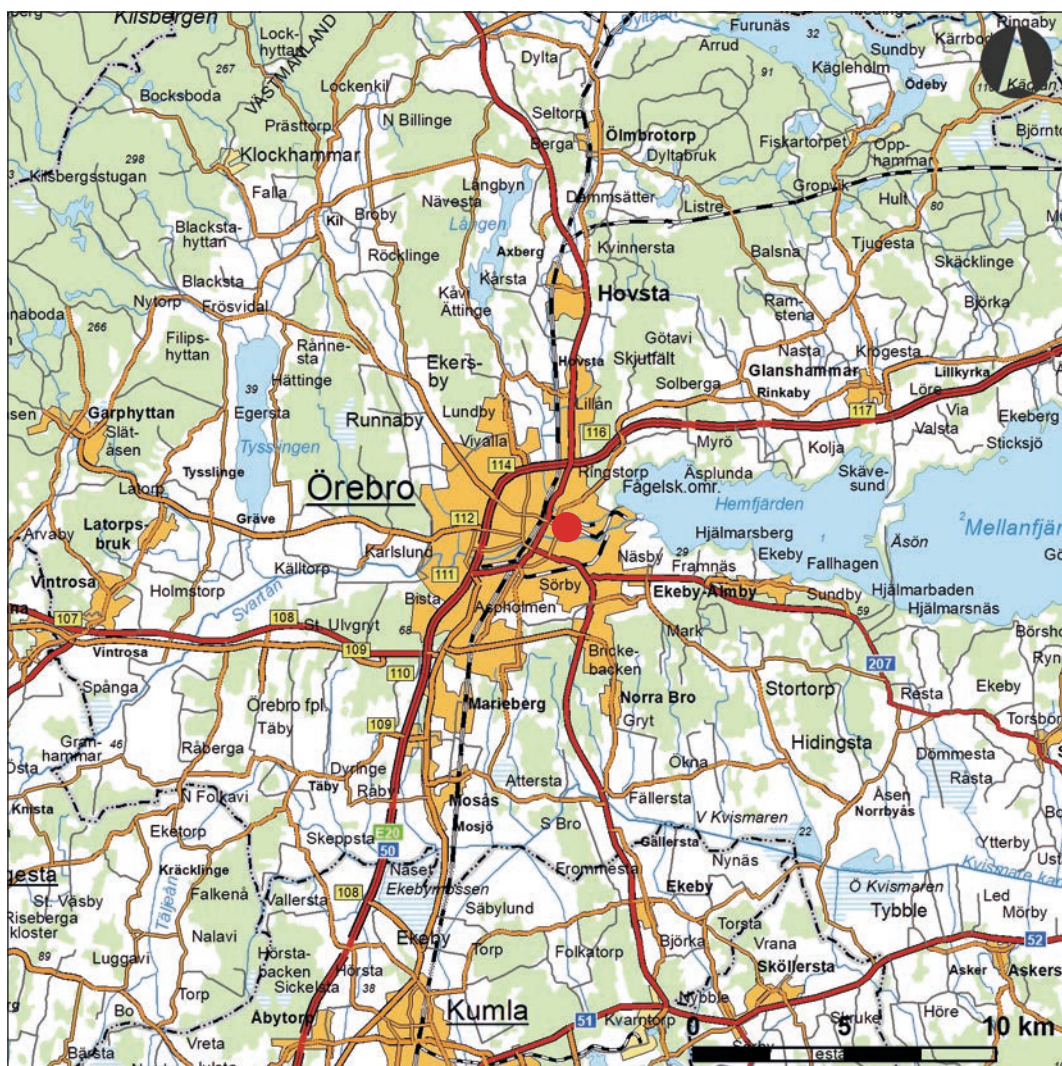
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd omhändertogs.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö.....	5
Kunskapsläge och tidigare arkeologiska undersökningar	7
Området runt Slottsgatan	7
Området runt Ribbingsgatan	7
Syfte och målgrupper.....	11
Metod	11
Resultat.....	13
Slottsgatan.....	13
Ribbingsgatan	17
Tolkning.....	19
Slottsgatan.....	19
Ribbingsgatan	20
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	21
Referenser	22
Bilagor	24
<i>Bilaga 1. Schakttabell</i>	<i>24</i>
<i>Bilaga 2. Anläggningstabell</i>	<i>25</i>

Figur 1. Karta över Örebro med platsen för undersökningarna markerad med rött.
Skala 1:250 000.

Sammanfattning

I samband med schaktning för nedläggning av fjärrkyla i Örebro stad har Arkeologgruppen AB genomfört två arkeologiska undersökningar i form av schaktningsövervakning på Ribbingsgatan och Slottsgatan.

Undersökningen på Ribbingsgatan resulterade i ett stolphål och ett odlingslager. I schaktet på Slottsgatan påträffades rester av en skalmur som löpt runt slottsträdgården samt fragmentariska rester av hus och två träflislager.

Inledning

I samband med att E.ON Värme Sverige AB lade ned fjärrkyla i Örebro stad har Arkeologgruppen AB genomfört arkeologiska undersökningar i form av schaktningsövervakning på Ribbingsgatan och Slottsgatan. Beslut togs av Länsstyrelsen i Örebro den 27 mars 2018 för Slottsgatan (dnr 431-1074-2018). Beslut för Ribbingsgatan fattades den 20 augusti 2018 (dnr 431-4810-2018).

Schaktningen i Slottsgatan genomfördes 27 mars till 4 april 2018. Schaktet på Ribbingsgatan grävdes mellan 22 augusti och 31 augusti 2018.

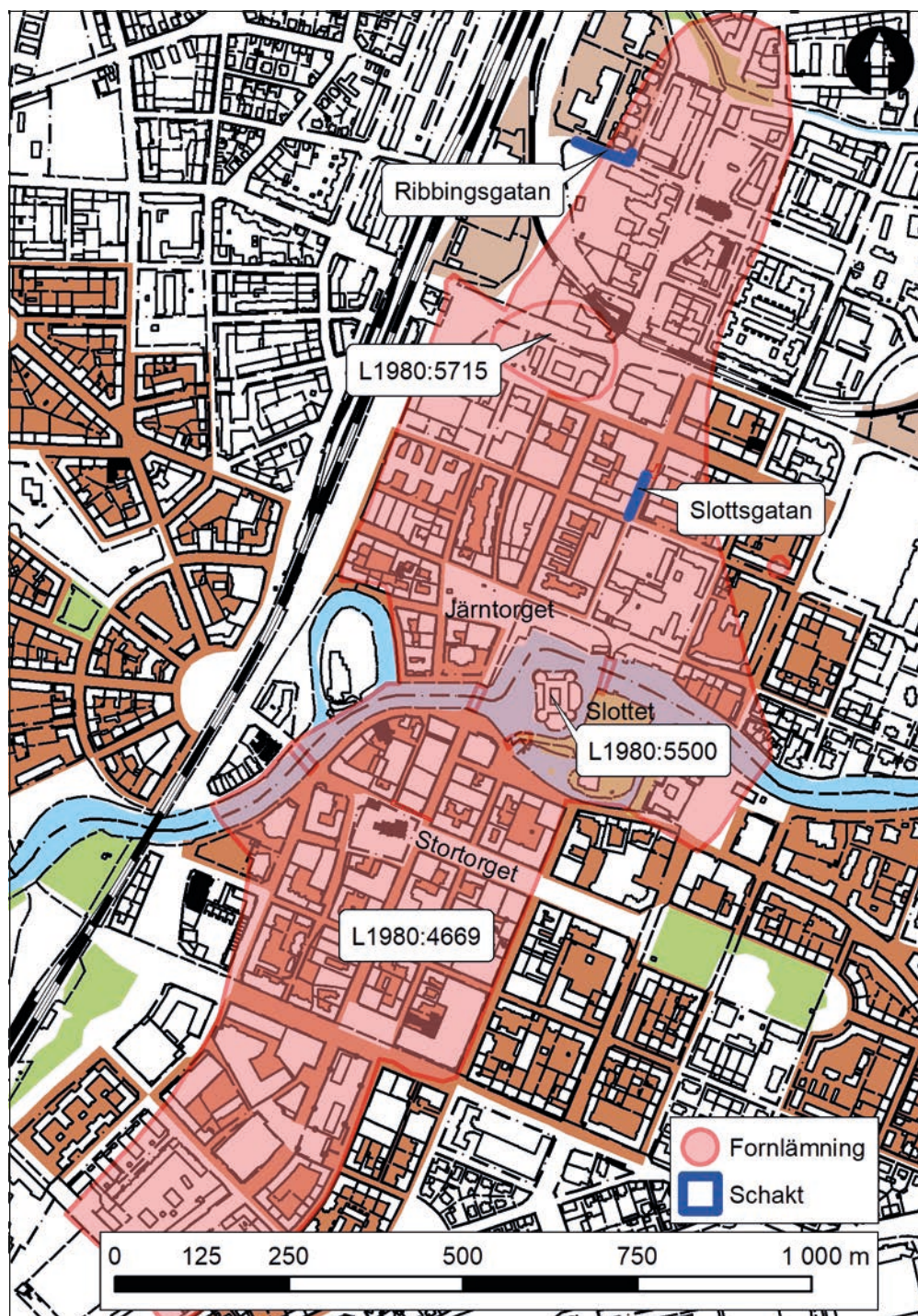
Bakgrund och kulturmiljö

Namnet Örebro nämns första gången i ett gåvobrev till klostret i Riseberga utfärdat av jarlen Birger Brosa i slutet av 1100-talet (Redin 1978). Enligt Redin kan Örebro betraktas som en centralort från slutet av 1200-talet. Vid samma tid påbörjades även bygget av Nikolaikyrkan som tog över rollen som stadskyrka från Långbro kyrka runt år 1300 (Esbjörnsson 2000; Redin 1978).

Det medeltida Örebro var beläget både norr och söder om Svartån. Bebyggelsen på den södra sidan av ån låg på höjden av den ås som löper i nord-sydlig riktning. Där löpte två större gator: Västra gatan som låg högst upp på åsen och Östra gatan som följde den östra åsslätten. Området runt torget och Nikolaikyrkan har sannolikt utgjort kärnområde i den medeltida staden (Redin 1978).

Mycket små förändringar i stadsbilden skedde från 1600-talets mitt fram till 1800-talet, då den moderna linjära stadsplanen tillkom. Den äldsta säkra uppmätningen av Örebro är Johan Persson Thorings stadskarta från år 1652.

År 1654 fastställde drottning Kristina en ny stadsplan för Örebro och år 1660 påbörjades de första ombyggnationerna. Några större förändringar hann inte genomföras innan planerna sköts upp på obestämd tid (Waldén 1945).

Figur 2. Örebro stadlager (L1980:4669), Vårfruklostret (L1980:5715) och slottet (1980:5500) med schakten markerade i blått. Skala 1:10 000.

Efter branden år 1854, då stora delar av staden förstördes, beslutades att en ny stadsplan skulle upprättas. Den kom till stor del att överensstämma med Kristinas stadsplan från år 1654.

Örebro har vid fem tillfällen drabbats av förödande stadsbränder: åren 1380, 1569, 1843 och 1854. Den södra delen av staden har varit mest utsatt. Det var även vanligt med mindre, lokala bränder i städer under historisk tid.

Kunskapsläge och tidigare arkeologiska undersökningar

OMRÅDET RUNT SLOTTSGATAN

Förundersökningar inom det närliggande kvarteret Husaren genomfördes år 2012. Endast odlingsjord från tidigt 1600-tal och framåt påträffades. I övrigt var området mycket stört (Fornreg).

I kvarteret Källan, väster om Storgatan, påträffades bostadshus och byggnader för hantverk och handel från 1600- och 1700-tal. Keramiken daterades från 1500–1700-tal (Bergold 2003).

Under år 2016 genomfördes en arkeologisk förundersökning inom kvarteret Fåfången. Äldre byggnation hade helt förstörts vid sekelskiftets bostadsbyggen. De fåtaliga fynden och bristen på anläggningar och konstruktioner tyder på att området har använts som odlings- och betesmark fram till slutet av 1800-talet (Bergold & Larsson 2017). Ytterligare en förundersökning har utförts i de norra delarna av kvarteret. Även där var området kraftigt påverkat av sentida verksamheter, men mindre partier med odlingslager fanns bevarade. Endast bebyggelse från 1800-talet och framåt kunde konstateras (Bergold 2005). Även den schaktningsövervakning som genomfördes på Fredsgatan år 2017 visade på kraftig påverkan av sentida anläggningsarbeten (Balknäs 2017).

Under slutet av 1970-talet genomförde Riksantikvarieämbetet en rad provundersökningar i centrala Örebro, bland annat i kvarteren Gillet och Gnistan. Där fanns inget av arkeologiskt intresse. Syftet med undersökningarna var dock att identifiera medeltida kulturlager, varför eventuella senare lämningar kan ha utelämnats (Fornreg).

OMRÅDET RUNT RIBBINGSGATAN

Ribbingsgatan ligger på gränsen av Örebro stadslager (L1980:4669). Kartan från år 1782 visar att platsen benämns som "stadens norra åkerlyckor", medan 1823 års karta endast skriver "stadens westra ägor". På den äldsta kartan från år 1652 finns bebyggelse utritad cirka 50 meter öster och söder om det aktuella undersökningsområdet. Husen benämns som båtsmansstugor (F) och lagerhus (A) (se figur 3).

Figur 3. Örebro år 1652 med schakten inlagda i blått. Skala 1:5 000.

Figur 4. Örebro år 1782 med schakten inlagda i blått. Skala 1:5 000.

Följande text är kopierad och lättare redigerad från "Gårdsmiljöer i kvarteret Lodet", Arkeologgruppen AB rapport 2014:06 (Ramström 2014):

Den norra delen av staden bildade sedan medeltiden en egen socken, Långbro socken. De sista delarna införlivades i Örebro stad år 1937. Dagens Långbro kyrka ligger vid Karlslund, långt från ursprunglig plats, medan den äldre kyrkan som revs redan under medeltiden var belägen i närheten av undersökningsområdet. Troligt är att kyrkan låg strax söder om norra tullen som idag motsvarar området kring Olaus Petri kyrka. Kyrkan nämns tidigast på 1280-talet (Ljung 1993). Fynden av en dopfunt från 1200-talet samt ett kapitalfragment, också daterat till 1200-talet, i områdets närhet stärker också intrycket av en kyrklig inrättning (Bergold 1996).

Stadens kloster, Vårfruklostret (L1980:5715), fanns även det i norra delen av staden. Klostret var karmeliterordens enda anläggning i landet (Redin 1978). När klostret grundades är inte helt klart. Skriftliga belägg finns först från år 1456 (Lundberg & Waldén 1939). Det ska ha upphört vid reformationen och övergavs vid mitten av 1500-talet för att därefter rivas (Lundberg & Waldén 1939; Redin 1978). År 1847 påträffades "Lämningar efter kloster ... ca 30 m N om hörnet av Gamla gatan och Järnvägsgatan, grundmurarna till bl a klosterkyrkan, en rektangulär byggnad, 23,5 m l och 11,5 m br (von Schulzens PM1847, ÖLM:s arkiv)." (Fornreg)

Ytterligare en institution på norr som ligger nära undersökningsområdet, är Örebro hospital. Hospitalet var beläget väster om Storgatan. Inrättningen omnämns från år 1561 och nämns flera gånger i början av 1600-talet, då Karl IX skänkte kronotonden från en rad socknar till Örebro hospital. Hospitalsgården lär ha legat som en liten by i stadens norra utkant, 400 alnar söder om Långbro- eller Långbroån som Lillån då kallades. Tomten var ca 8 860 kvadratmeter stor och begränsades i öster av dagens Storgata och i sydväst och i söder av Hospitalsbäcken, det vill säga att den hade ungefär samma sträckning som dagens kvarter Vilan (Pontén 1975). Till hospitalet hörde också en enklare träkyrka, St Andræ. Den stod klar år 1661 och revs år 1779. Hospitalet bedrev verksamhet ändå in på 1900-talet då man flyttade till Örebro lasarett. I mitten av 1700-talet köpte staden en tomt norr om hospitalet av tullskrivaren Sven Lybeck för att uppföra stadens barn- och fattighus. Detta stärkte området väster om Storgatan som ett område med stadens institutioner. När det gäller övrig bebyggelse norr om Svartån är mycket lite känt. Stora delar av markerna har ingått i slottsanläggningen, här låg bland annat trädgården. Enligt Thorings karta från år 1652 finns en profan bebyggelse på norr. Den löper längs med Storgatan och på ömse sidor om denna, fram till Hospitalet. Utifrån kartan kan man utläsa att staden sträckte sig fram till norra tullen. Området norr om järnvägen, där undersökningsområdet är beläget, förändrades inte nämnvärt från 1650-talet och fram till byggandet av järnvägen Köping–Hult på 1850-talet enligt det historiska kartmaterialet."

Syfte och målgrupper

Syftet med undersökningarna var att med ett vetenskapligt arbetssätt undersöka, dokumentera och tolka de arkeologiska lämningar som framkom vid schaktningsövervakningarna.

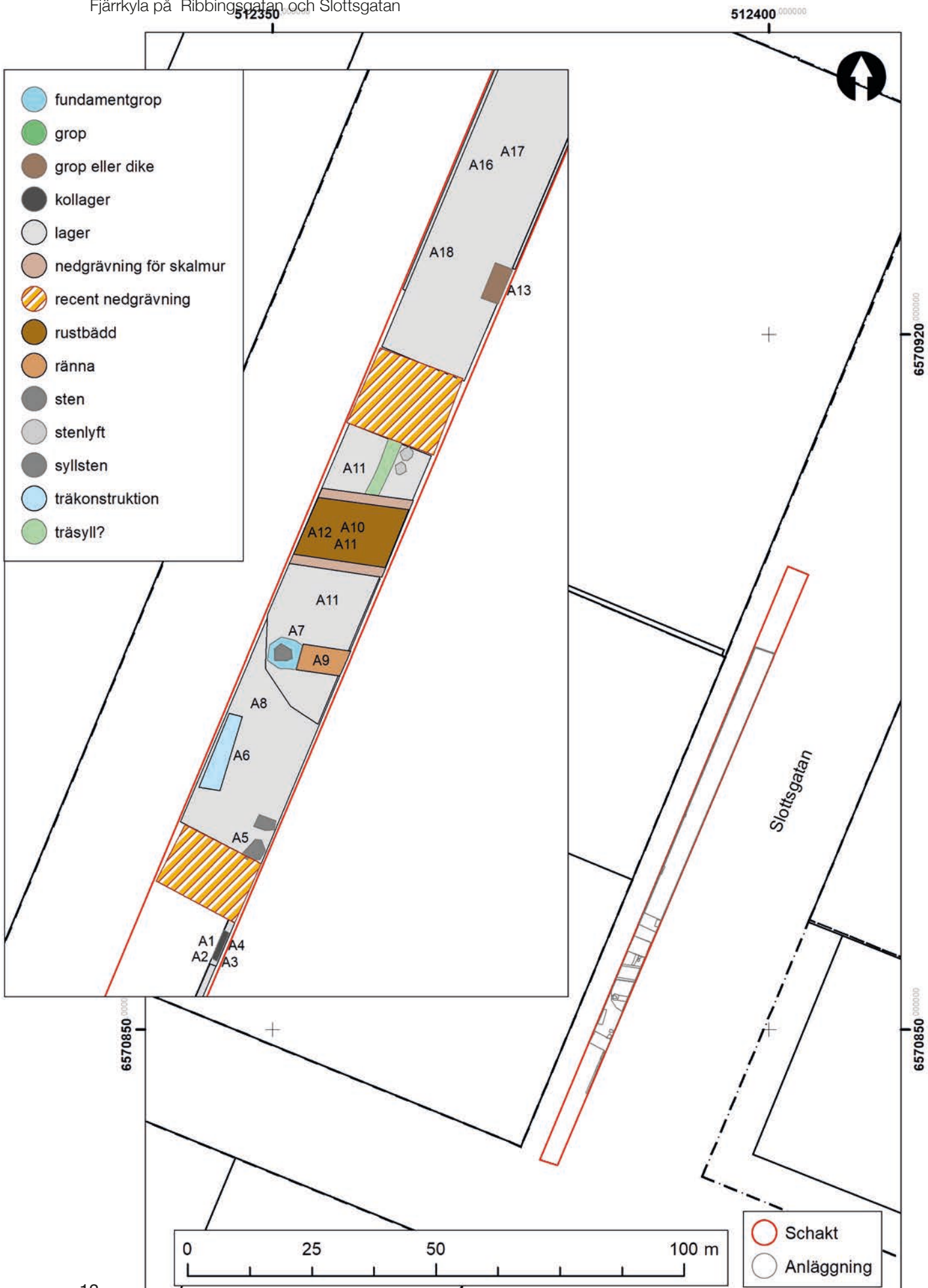
Enligt beslut skulle undersökningarna vara av vetenskapligt god kvalitet och genomföras till en kostnad som inte är högre än vad som är motiverat med hänsyn till omständigheterna.

Målgrupper för undersökningen är Länsstyrelsen och företagaren.

Metod

Undersökningarna genomfördes i form av schaktningsövervakning. Det innebär att en arkeolog övervakade grävningen. Grävningen skedde skiktvis ned till planerat djup. Då anläggningar påträffades avbröts grävningen tillfälligt för dokumentation. Schaktet samt alla anläggningar och lager som påträffades har dokumenterats. Dokumentationen skedde skriftligt i ett digitalt formulär som skapats för ändamålet. Till anläggningsformulären knöts digitala fotografier. Inmätning skedde manuellt. Schakt, anläggningar och lager har därefter digitaliserats i ArcGIS 10.3. Utöver de digitala formulären fördes även en enklare grävdagbok.

Den norra delen av schaktet i Slottsgatan, från det att schaktet korsade gatan och de sista metrarna norrut på den östra sidan har inte övervakats. Inom det området fanns sedan tidigare flera ledningsdragningar. Det kombinerat med att de moderna fyllnadsmassorna skar steril lera i den sista biten av det övervakade schaktet gjorde att övervakning inte ansågs nödvändig. Samma sak gällde för den sista biten på Ribbingsgatan där schaktet grävdes tvärs över Norrbackavägen.

Figur 5. Schakt- och anläggningsplan, Slottsgatan. Skala 1:500 och 1:100 infälld.

Resultat

Slottsgatan

Schaktet var 65 meter långt och 2 meter brett. Djupet uppgick till 1,65 meter. I den södra delen av schaktet framkom ett 0,1 meter tjockt svart lager med mycket kol (A1). På båda sidor om det 0,6 meter breda lagret fanns ljusgrå lera med kol och lite tegelkross (A4). Det koliga lagret låg på ett 0,3 meter tjockt utjämningslager (A2) bestående av bruna, omrörda massor med lite kol, småsten och träbitar. A2 löpte genom större delen av schaktet och överlagrade resterande lager och anläggningar, förutom två gropar (A14, A15) i den norra delen av schaktet där lager A2 saknades.

Under lagret A2 fanns ett 0,3 meter tjockt odlingslager (A3) bestående av humös, mörk gråbrun lera med lite tegelkross och träbitar. Odlingslagret A3 överlagrade fragmentariska rester av en byggnad. Två syllstenar (A5) med en rest av liggande trä ovanpå – möjligen en träsyll – låg i den västra delen av schaktet. I den östra delen av schaktet fanns flera bearbetade brädor (A6) som tillsammans har utgjort en konstruktion av något slag. A5 och A6 låg i mörk, brungrå lera med tegelkross samt lite kol, träflis och småsten (A8). Ett övre skikt i lagret var något träigare i konsistensen (A11). Under lagret A8/A11 framkom en fundamentgrop (A9) med en ränna (A7) som löpte österut från fundamentgropen.

Figur 6 (ovan). Fundamentgropen A9 och rännan A7 sedda från söder. Markerat med svart streckad linje.

Figur 7 (till höger). Bearbetat trä, delar av den trasiga konstruktionen A6.

Figur 8. Skalmuren A10 i plan, sedd från den västra schaktkanten.

Grunden till en skalmur (A10) påträffades i den södra delen av schaktet. Nedgrävningen var 1,3 meter bred och löpte i ungefärlig öst-västlig riktning. Muren bestod av 0,4–0,6 meter stora, grovt huggna sandstenar med 0,1–0,15 meter stora rullstenar emellan sig. Muren var bevarad i två skift. Enstaka smulor kalkbruk fanns i fyllningen.

Under stenarna, på 1,55 meters djup, fanns en rustbädd (A12). Den var lagd med 0,2 meter breda plankor i nord-sydlig riktning. Bredden på rustbädden var 1,25 meter. I den västra schaktkanten syntes nedgrävningen och rustbädden, men endast ett fåtal spridda stenar, möjligen beroende på att det tagits upp en öppning i muren där.

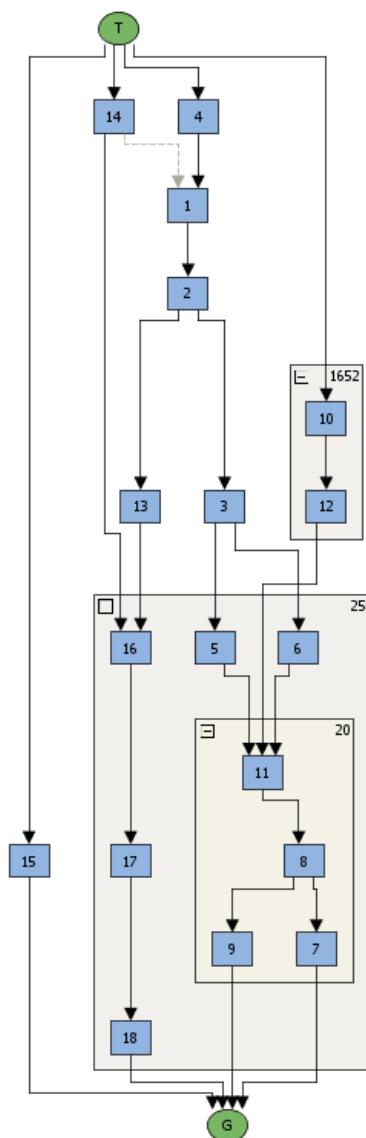

Figur 9. Rustbädden A12 i plan.

Längre norrut framkom tre lager som följdes åt resterande del av schaktet. Det var två lager med förmultnat träflis separerade av ett lager med grå lera (A17). Överst fanns lager A16 som bestod av homogen, humös, mörk träbrun lera och förmultnad träflis. Underst fanns lager A18 som hade liknande innehåll som A16. De tre lagren var runt 0,1 meter tjocka och mycket jämna och plana. Längst i norr steg de svagt uppåt och skars därmed slutligen av moderna fyllnadsmassor.

Figur 10. Del av den västra schaktväggen med lagren A16, A17 och A18.

Två nedgrävningar (A13, A14) skar det översta, träflisiga lagret A16. A13 hade en fyllning av omrörd, kompakt, brungrå lera med mycket småsten. Nedgrävningen var 0,7 meter bred och 0,5 meter djup med raka sidor och plan botten. A14 var 0,95 meter bred och 0,3 meter djup med skålad form. Fyllningen bestod av homogen, kompakt, gråbrun lera med mycket småsten.

En sista nedgrävning (A15) fanns i den östra schaktväggen. Gropen var 0,35 meter bred och 0,18 meter djup med en grå, träig fyllning. Gropen var skuren av en cementplatta och låg i steril lera.

Figur 11. Matris över lager och anläggningar i schaktet på Slottsgatan.

Ribbingsgatan

Schaktet var 95 meter långt och 1,5 meter brett. Djupet uppgick till 1,2 meter. Schaktet började grävas i den västra delen av arbetsområdet. Där fanns ett 0,3 meter tjockt odlingslager (A1) på 0,85 meters djup. Lagret syntes i den södra schaktväggen på en sträcka om 3,5 meter. Därefter vidtog äldre marktorv över steril lera fram till 18,5 meter in i schaktet där den äldre markytan skars av moderna fyllnadsmassor.

I höjd med Norrbackavägen svängde schaktet 90 grader mot norr. Precis i hörnet, på 1,2 meters djup, fanns ett stolphål (A2) med bevarad stolpe och stenskoning. Stolphålet hade en diameter på 0,4 meter och var 0,7 meter djupt. Stenskoningen bestod av tätt packade rullstenar som var 0,1 meter stora. Själva stolpen var 0,26 meter i diameter. Över stolphålet, i schaktväggen, fanns två stenar som var 0,2 meter stora i en fyllning av grå lera.

Figur 13a–c) Stolphålet A2 med stolprest och överliggande stenar.

Figur 12. Schakt- och anläggningsplan, Ribbingsgatan.
Skala 1:1 000 och 1:100 infälld.

Tolkning

Slottsgatan

Stensyllsresten A5 tillsammans med träkonstruktionen A6 samt fundamentgruppen A9 och rännan A7 tolkas med viss tveksamhet som rester av en byggnad. Skalmuren A10 och rustbädden A12 skar lagret A8/A11, vilket visar att muren är senare tillkommen. Det är frestande att tolka muren som en avgränsning av slottsträdgården som på 1652 års karta ligger söder om det övervakade området, men en rektifiering av kartan visar att muren låg något längre norrut. En viss källkritisk hållning till kartmaterialet är rimlig, men det går inte att utesluta att muren avgränsat området norr om den väg som löper i öst-västlig riktning på kartan från år 1652 och att slottsträdgården avgränsats på enklare vis. De närliggande byggnaderna kallas "Pörter eller "bassStugur" och har utgjort hus med eldstad utan skorsten. Det rör sig sannolikt om badstugor, det vill säga att de använts som bastu.

Figur 14. Schaktet med muren markerad i brunt inlagt på 1652 års karta. I bakgrunden ligger dagens fastighetsgränser. Ej i skala.

De träflisiga lagren A16 och A18 har sannolikt utgjort underlag för någon form av utomhusaktiviteter. Eventuellt rör det sig om träbyggnation av hus eller båtar. I norra delen av schaktet steg lagren något. I och med det skars de av recenta fyllnadsmassor och därför har deras ursprungliga utbredning mot norr inte gått att fastställa. Däremot kan konstateras att den ursprungliga topografin har stigit svagt i norr.

Ribbingsgatan

Lagret med odlingsjord bekräftar 1700-talskartans beskrivning som "stadens norra åkerlyckor". Däremot är det svårt att relatera stolphålet till någon känd företeelse i kartmaterialet. Då stolphålet påträffades nere i schaktbotten, nedgrävt i lera talar det för en äldre, möjligen medeltida, datering.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Beaktat den förödelse som 1800-talets bebyggelse åsamkat äldre lämningar på Norr så var det glädjande att finna bevarade lämningar i schaktet på Slottsgatan. Det visar att det finns lämningar bevarade inom vissa områden på Norr. Och även om schaktet på Ribbingsgatan närmst sakande lämningar så ger stolphålet en indikation på att bebyggelse fanns på åsen från Norrbackavägen och österut.

Uppdragen har fullföljts enligt beslut. Inga avsteg har gjorts från undersökningsplanerna.

Referenser

Tryckta källor

- Balknäs, N. 2017. *Fjärrkyla på Järntorgsgatan och Fredsgatan*. Örebro 83:1, Örebro socken och kommun, Närke. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Arkeologgruppen AB rapport 2017:82.
- Bergold, H. 1996. *Kv Vilan 2, Örebro, Närke*. Arkeologisk förundersökning och undersökning. Rapport 1996:19. Byrån för arkeologiska undersökningar, UV Stockholm. Riksantikvarieämbetet.
- Bergold, H. 2003. *Kulturlager och bebyggelse lämningar i kvarteret Källan*. Närke, Örebro stad, Kvarteret Källan 10, RAÄ 83. Arkeologisk förundersökning. Örebro. Riksantikvarieämbetet.
- Bergold, H. 2005. *Kvarteret Fåfången*. Närke, Örebro stad, Kvarteret Fåfången 4, RAÄ 83. Arkeologisk förundersökning. Örebro. UV Bergslagen, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, Riksantikvarieämbetet.
- Bergold, H. 2008. *Kulturlager och anläggningar i kvarteret Tryckeriet*. Närke, Örebro stad, Kvarteret Tryckeriet 12, RAÄ 83. UV Bergslagen, rapport 2008:12. Arkeologisk förundersökning och undersökning.
- Bergold, H. & Larsson, S. 2017. *Kvarteret Fåfången i Örebro*. Örebro 83:1, Örebro stad och kommun, Närke. Arkeologisk förundersökning. Arkeologgruppen AB rapport 2017:11.
- Esbjörnsson, E. 2000. *Kyrkor i Örebro län – en vägledning till Svenska kyrkans kyrkobyggnader*. Örebro.
- Lundberg, E. & Waldén, B. 1939. *Örebro stads kyrkor: konsthistoriskt inventarium*. Sveriges kyrkor 46.
- Pontén, J. 1975 (1981). *Örebro hospital, lasarett och kurhus, 1527-1863*.
- Ramström, A. 2014. *Gårdsmiljöer i kvarteret Lodet Kvarteret Lodet 7*. Del av RAÄ 83:1, Örebro stad och kommun, Örebro län. Arkeologisk undersökning. Arkeologgruppen AB rapport 2014:06.
- Redin, L. 1978. *Medeltidsstaden 9*. Örebro. Stockholm. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museum.
- Waldén, B. 1945. *Örebro genom tiderna: en stadshistorisk synopsis i 150 årtal och 150 bilder*. Uppsala.
- Pettersson, O. 2006. *Bebyggelse lämningar och kulturlager från 1600- och 1700-talen i kvarteret Källan*. Närke, Örebro stadsområde, fastigheten Kvarteret Källan 10, RAÄ 83. Örebro. UV Bergslagen, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, Riksantikvarieämbetet.

Kartor och arkivmaterial

ÖLM:S ARKIV

von Schulzen PM1847

HISTORISKA LANTMÄTERIAKTER

1652. Örebro stad. Avritning. S73-1:1

1782. Örebro stad. Lådakt, grundritning över uppstaden Örebro. S73-1:8

WEBBMATERIAL

Wikipedia 2018-04-26, sökord "pörte" och "rökbastu"

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Plats	Bredd/m	Längd/m	Schaktdjup/m	Schaktbotten
Slottsgatan	2	65	1,65	undergrund/steril lera
Ribbingsgatan	1,5	95	1,2	undergrund/steril lera

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anlnr	Typ	Beskrivning	+höjd/m	Längd/m	Bredd/m	Djup/m
Slottsgatan						
1	Kollager	påfört homogen fet kompakt mörk svart mycket kol. Plan botten.	0,65		0,6	0,1
2	lager	heterogen kompakt brun omrörda massor lite kol lite småsten lite träbitar. Sluttande sidor, plan botten.				0,3
3	äldre odlingslager?	Mekaniskt avsatt homogen humös kompakt mörk gråbrun lera lite tegelkross lite träbitar		1	2,25	0,3
4	utjämningslager	påfört homogen mineralogen kompakt ljus grå lera med kol och lite tegelkross. Plan botten		0,45		0,15
5	stensyll?	sten 0.3 och 0.5 dj 0.2, Två stenar		0,95	0,4	0,2
6	träkonstruktion	2 träplankor med tapp och skåra över tvärliggande ribbor. Rektangulär.		0,5	0,15	0,02
7	fundamentgrop	2 liggande stenar i fyllningen, homogen humös smulig mörk brun lera. Skålad profil	1,15	0,6	0,6	0,4
8	(golv-?)lager	påfört homogen mineralogen kompakt smulig mörk brungrå lera lite kol lite småsten moderat tegelkross lite träflis		1,8		
9	ränna (för bjälke?)	homogen humös smulig mörk brun lera, lite tegelkross och tegelbrockor, mycket träflis. Avlång	1,2	1	0,6	
10	skalmur	Skalmur med rullsten 0.1-0.15 inom 0.35 m bredd Grovhuggen sandsten 0.4-0.6 m 2 skift bevarade i V, kallmurat? Enstaka smulor kalkbruk. Avlång		1,2	1,1	1,2
11	lager, ev träsyll + 2 stenlyft	påförd homogen träig mörkt gråbrun lera med lite tegelkross och träflis. Avlång rest i botten, ev. syll		1,3	0,3	

Bilaga 2. Anläggningstabell forts.

Anlnr	Typ	Beskrivning	+höjd/m	Längd/m	Bredd/m	Djup/m
12	rustbädd	Trä 0.2 m breda plankor N-S/tvärgående. Avlång	1,55	1,25	1,6	0,03
13	grop eller dike	lera och sten omrört heterogen kompakt brungrå lera mycket småsten. Raka sidor, plan botten	0,95	0,7		0,5
14	sentida? grop	homogen kompakt gråbrun lera med mycket småsten. Skålade sidor, skålad botten			0,95	0,3
15	grop	träig grå fyllning. Raka sidor, plan botten	0,9		0,35	0,18
16	lager	homogen humös mörk träbrun lera och förmultnad träflis	0,95	Ca 40		0,1
17	lager	grå lera	1,05	Ca 40		0,2
18	lager	homogen humös mörk träbrun lera och förmultnad träflis	1,25	Ca 40		0,1
Ribbingsgatan						
1	odlingslager	brun humös sandig silt	1,15	3,5	1,5	>0,3
2	stolphål	bevarad stolpe 0,26 m i diam. Skoning av 0,1 m st rullstenar i lera. Över stolphålet fanns två stenar 0,2 m st.	1,2	0,4	0,4	0,7

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2019:15

